

APSTIPRINĀTS

ar Izložu un azartspēļu uzraudzības
inspekcijas priekšnieces
2020. gada 27. janvārī
rīkojumu Nr.3

Starptautisko un nacionālo sankciju riska pārvaldīšanas iekšējās kontroles sistēmas izveides vadlīnijas kapitālsabiedrībām, kas saņēmušas licenci azartspēļu un izložu organizēšanai

I. Vispārīgie jautājumi

1. Vadlīnijas nosaka pamatprincipus, kurus ievēro kapitālsabiedrības, kas saņēmušas Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijas (turpmāk – Inspekcija) licenci azartspēļu un izložu organizēšanai, un veic starptautisko un nacionālo sankciju riska (turpmāk – sankciju risks) novērtējumu, un izveido kapitālsabiedrības iekšējo kontroles sistēmu starptautisko un nacionālo sankciju riska pārvaldīšanai.
2. Šo vadlīniju mērķis ir novērst iespēju, ka izložu un azartspēļu Organizētāji (turpmāk - Organizētāji) tiek iesaistīti, starptautisko un nacionālo sankciju prasību pārkāpšanā, apiešanā vai izvairās no to izpildes.
3. Vadlīnijās lietotie termini:
 - 3.1. sankcijas – attiecībā uz sankciju subjektu noteikti ierobežojumi, kas pieņemti atbilstoši Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma prasībām;
 - 3.2. sankciju riska pārvaldīšanas iekšējās kontroles sistēma – pasākumu kopums, kas ietver darbības, kas jāveic, lai izpildītu sankciju prasības, paredzot tam atbilstošus resursus un to īstenošanai nepieciešamo organizatorisko struktūru, normatīvo un tehnoloģisko, kā arī personāla nodrošinājumu un tā apmācību, lai pēc iespējas novērstu Organizētāju iesaistīšanu sankciju pārkāpšanā, apiešanā vai mēģinājumā izvairīties no sankciju izpildes. Sankciju riska pārvaldīšanas iekšējās kontroles sistēma ir neatņemama iestādes iekšējās kontroles sistēmas sastāvdaļa;
 - 3.3. sankciju risks – ietekme un iespējamība, ka Organizētājs var tikt izmantots sankciju pārkāpšanā vai apiešanā;
 - 3.4. sankciju subjekts – starptautisko publisko tiesību subjekts, fiziskā vai juridiskā persona vai cits identificējams subjekts, attiecībā uz kuru noteiktas sankcijas.

II. Starptautisko un nacionālo sankciju riska novērtējums un sankciju riska pārvaldīšanas iekšējās kontroles sistēma

4. Organizētāji atbilstoši savam darbības veidam veic un dokumentē sankciju riska novērtējumu, lai noskaidrotu, novērtētu, izprastu un pārvaldītu savai darbībai piemītošo sankciju risku. Veicot sankciju riska novērtējumu, Organizētājs ņem vērā vismaz šādus sankciju risku ietekmējošus faktoros:

4.1. attiecībā uz Organizētāja darbību:

4.1.1. Organizētāja darbības un pakalpojumu sniegšanas reģionu;

4.1.2. Organizētāja piedāvātos pakalpojumus un produktus;

- 4.2. attiecībā uz Organizētāja klientiem un Organizētāja sadarbības partneriem Organizētājs ņem vērā Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likumā noteiktos risku ietekmējošos apstākļus – klienta un sadarbības partnera risku, valsts un ģeogrāfisko risku, klienta izmantoto pakalpojumu un produktu risku un pakalpojumu un produktu piegādes kanālu risku, vērtējot tos sankciju riska kontekstā.

5. Organizētājs veic sankciju riska novērtējumu attiecībā uz visām starptautiskajām un nacionālajām sankcijām. Sankciju riska novērtējumu apstiprina Organizētāja valde.

6. Pamatojoties uz sankciju riska novērtējumu, Organizētājs izveido sankciju riska pārvaldīšanas iekšējās kontroles sistēmu. Iekšējās kontroles sistēmas politikas un procedūras apstiprina Organizētāja valde.

7. Izveidojot sankciju riska pārvaldīšanas iekšējās kontroles sistēmu, Organizētājs ņem vērā vismaz šādas sankciju risku paaugstinošas pazīmes:

7.1. klients, Organizētāja sadarbības partneris vai Organizētāja sadarbības partnera darījumi ir saistīti ar teritoriju vai valsti, uz kuru attiecināmas sankcijas, vai šādas teritorijas vai valsts pierobežu;

7.2. klienta, sadarbības partnera vai tā patiesā labuma guvēja saimnieciskā vai personiskā darbība ir saistīta ar militāro nozari, sektorālajās sankcijās noteikto vai divējādā lietojuma preču tirdzniecību, ražošanu, eksportu vai importu vai specializētajām ārvalstu aģentūrām (militāriem konstruktoru birojiem, kosmosa tehnoloģiju pētniecības aģentūrām u.tml.);

- 7.3. klienta darbība un darījumi neatbilst tā deklarētajai saimnieciskajai vai personiskajai darbībai, vai informācija par Organizētāja sadarbības partneri neatbilst tā saimnieciskajai vai personiskajai darbībai;
 - 7.4. Organizētāja sadarbības partnerim raksturīga sadarbība ar uzņēmumiem, kuriem piemīt reālas saimnieciskās darbības pazīmes un kuru darbība kalpo, lai slēptu nelikumīgu finanšu darbību, tostarp patieso labuma guvēju vai saimniecisko darbību (*front company*), vai sadarbība ar uzņēmumiem, kuri ilgāku laika periodu neveic aktīvu saimniecisko darbību un kuru akcionāri, direktori vai sekretāri ir neaktīvi uzņēmumi (*shelf company*);
 - 7.5. maksājumu Organizētāja sadarbības partnera vietā veic trešā persona, kas ir to teritoriju vai valstu rezidents, uz kurām attiecināmas sankcijas;
 - 7.6. Organizētāja sadarbības partneris sadarbojas ar pakalpojumu sniedzēju, par kuru publiski ir pieejama informācija, ka tas sniedz pakalpojumus kompānijām, kas darbojas teritorijā vai valstī, pret kuru noteiktas sankcijas;
 - 7.7. Organizētāja sadarbības partnera iesniegtie darījumu pamatojošie dokumenti satur viltojuma pazīmes, kas liecina par iespējamu izvairīšanos no sankciju izpildes.
8. Izveidojot sankciju riska pārvaldīšanas iekšējās kontroles sistēmu, Organizētājs paredz vismaz:
- 8.1. sankciju riska pārvaldīšanas politiku un procedūru izstrādi un prasības tās regulāri pārskatīt atbilstoši normatīvo aktu grozījumiem vai Organizētāja darbībai, sniegtajiem pakalpojumiem, pārvaldības struktūrai un klientu bāzei;
 - 8.2. kārtību, kādā tiek novērtēts, dokumentēts un pārskatīts ar klientu, tā rezidences (reģistrācijas) valsti, klienta saimniecisko vai personisko darbību, izmantotajiem pakalpojumiem un produktiem un to piegādes kanāliem, kā arī ar veiktajiem darījumiem saistītais sankciju risks;
 - 8.3. kārtību, kādā tiek novērtēts, dokumentēts un pārskatīts ar sadarbības partneri, tā reģistrācijas valsti, saimniecisko vai personisko darbību, izmantotajiem pakalpojumiem un produktiem un veiktajiem darījumiem saistītais sankciju risks;
 - 8.4. sankciju izpildes un ievērošanas kārtību un sankciju riska novērtējumam atbilstošus sankciju riska pārvaldīšanas pasākumus, tostarp sankciju riska mazināšanas pasākumus;
 - 8.5. iespējamo sankciju pārkāpumu vai apiešanas konstatēšanas un izpētes kārtību, tostarp sankciju riska savlaicīgu identificēšanu pirms gadījuma rakstura darījuma, pirms darījuma

attiecību nodibināšanas un darījumu attiecību laikā, kā arī slēdzot līgumus ar Organizētāja darījumu partneriem;

- 8.6. kārtību, kādā tiek pieņemts lēmums par sadarbību ar klientu vai darījuma partneri, kura darbībā konstatēts paaugstināts sankciju risks;
 - 8.7. kārtību, kādā tiek ziņots Valsts drošības dienestam par starptautisko vai nacionālo sankciju pārkāpšanu vai tās mēģinājumu un tā iesaldētiem līdzekļiem;
 - 8.8. kārtību, kādā tiek informēta Inspekcija par konstatētajiem starptautisko vai nacionālo sankciju pārkāpumiem vai tās mēģinājumiem, tostarp par starptautisko vai nacionālo sankciju apiešanu;
 - 8.9. kārtību, kādā tiek ziņots Finanšu izlūkošanas dienestam par aizdomām par starptautisko vai nacionālo sankciju apiešanu vai apiešanas mēģinājumu finanšu ierobežojumu izpildē;
 - 8.10. par sankciju riska pārvaldīšanu atbildīgā darbinieka iecelšanas kārtību, tostarp nosaka šā darbinieka pilnvarojumu sankciju riska novēršanas un mazināšanas pasākumu īstenošanā;
 - 8.11. darbinieku tiesības, pienākumus un atbildību, kā arī darbinieku profesionālās kvalifikācijas un atbilstības standartus atbilstoši to pienākumiem un pilnvarojumam, nodrošinot sankciju riska pārvaldīšanas pasākumus;
 - 8.12. prasības attiecībā uz sankciju riska pārvaldīšanas iekšējās kontroles sistēmas izvērtēšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām sankciju jomā un sankciju riska pārvaldīšanas iekšējās kontroles sistēmas efektivitātes izvērtēšanas prasības;
9. Organizētājs atbilstoši tās darbībai piemītošajam sankciju riskam regulāri, bet ne retāk kā reizi trijos gados aktualizē sankciju riska novērtējumu, ka arī citos gadījumos pēc nepieciešamības.
 10. Organizētājs regulāri, ka arī citos gadījumos pēc nepieciešamības, bet ne retāk kā reizi 18 mēnešos izvērtē un dokumentē sankciju riska pārvaldīšanas iekšējās kontroles sistēmas darbības efektivitāti, un, ja nepieciešams, veic pasākumus tās efektivitātes uzlabošanai, tai skaitā pārskata un precizē sankciju riska pārvaldīšanas politikas un procedūras. Organizētājs var nodrošināt neatkarīgu sankciju riska pārvaldīšanas iekšējās kontroles sistēmas darbības efektivitātes izvērtēšanu, piesaistot profesionālu ārējo vērtētāju.
 11. Organizētājs ieceļ par sankciju riska pārvaldīšanu atbildīgo darbinieku, kurš ir tiesīgs pieņemt lēmumus un ir tieši atbildīgs par normatīvo aktu sankciju jomā ievērošanu un izpildi, kā arī par

to, lai tiktu nodrošināta ziņošana par sankciju pārkāpumiem vai iespējamiem pārkāpumiem un sankciju apiešanu. Organizētājs nodrošina par sankciju riska pārvaldīšanu atbildīgajam darbiniekam atbilstošas pilnvaras un pieeju nepieciešamajai informācijai tā amata pienākumu izpildei. Organizētājs 30 dienu laikā pēc tam, kad ir iecēlusi par sankciju riska pārvaldīšanu atbildīgo darbinieku vai aizstājusi šo darbinieku ar citu, par to rakstveidā paziņo Inspekcijai.

12. Organizētājs nodrošina, lai darbinieki, kuri ir iesaistīti sankciju riska pārvaldīšanā, tostarp par sankciju riska pārvaldīšanu atbildīgais darbinieks, pārzinātu ar sankciju riska pārvaldīšanu saistītos Organizētāja riskus, riskus, kas identificēti nacionālajā un starptautiskajā līmenī un normatīvos aktus sankciju jomā. Organizētājs regulāri veic darbinieku apmācību, lai uzlabotu to zināšanas un prasmes sankciju riska pārvaldīšanā.